

hånden på sin vej lejrer sig, f.eks. omkring sten, planter og vraggods. Herved dannes sanddriver – klitter –, der bl.a. ved vegetationens hjælp kan nå en betydelig højde, i enkelte tilfælde op til 20–25 m. Dæmpes klitterne ikke, tager de form af »vandreklitter«, idet sandkornene under storm hvirvles op fra klittens sider over klitkammen, og hele klitten bevæger sig da langsomt ind i land i vindretningen. Klitterne findes i dag navnlig ved Jyllands kyster mod Skagerak og Vesterhavet, hvor de danner et næsten sammenhængende bælte, der strækker sig fra Skagen til Blåvandshuk og Skallingen og derfra til Fanø, Mandø og Rømø. Det vest- og nordjyske klitområde udgør indbefattet klitheder 75-80.000 ha. Også på Læsø og Anholt, i Nordsjælland og på Bornholm findes klitforekomster.

Forslaget i § 8 er i store træk en sammenskrivning af §§ 1, 2, 5 og 6 i den gældende sandflugtslov fra 1961, jf. lovbekendtgørelse nr. 168 af 10. oktober 1984 om sandflugtens bekæmpelse. Der er dog foreslået den ændring, at 100 meter-fredningen udvides til også at omfatte de arealer, der tidligere har været undtaget fra klitfredningen, fordi der ikke var klitdannelse langs strandbredden. Det drejer sig om ca. 14 km af Vestkystens ca. 384 km, hvorfor udvidelsen er meget beskeden. Udvidelsen tilsigter at undgå, at Vestkysten beskyttes ringere end landets øvrige kyststrækninger. De danske kystområder er således i deres helhed omfattet af beskyttelsen efter enten §§ 8–9 eller § 15.

Endvidere er det foreslået, at havneanlæg er undtaget fra klitfredning, svarende til lovforslagets § 15, stk. 2, nr. 5.

Bemyndigelsen i *stk. 4* til at fastsætte regler om at undtage arbejder, der kræver tilladelse efter kystbeskyttelsesloven fra forbudet i *stk. 1*, svarer til lovforslagets § 5, stk. 2, og § 15, stk. 3, sidste led.

Hjemlen i § 65, *stk. 1*, til at dispensere fra forbudet i § 8 svarer til bestemmelserne i den gældende sandflugtslov §§ 5 og 6. Den nuværende restriktive praksis forudsættes videreført.

Til § 9

Bestemmelsen er en sammenskrivning af regler i den gældende lovs §§ 1–3. Reglerne forudsættes administreret som nu.

Til § 10

Bestemmelsen findes tilsvarende i den gældende lovs § 3.

Til § 11

Bestemmelsen i *stk. 1* tilsigter at forenkle og effektivisere håndhævelsen af beskyttelsen efter § 8. Ved at forbyde bestemte aktiviteter, som erfaringsmæssigt ødelægger vegetationen i klitterne og fremmer sandflugten, undgår man i den enkelte sag tvivl om, hvorvidt en konkret aktivitet rent faktisk har ændret tilstanden i klitterne. Der vil f.eks. blive fastsat forbud mod motorkørsel, ridning, afbrænding af hede, kvas m.v., fjernelse eller beskadigelse af træer, planter eller indretninger, der tjener til sandflugtens dæmpning m.v., jf. den gældende lovs § 6.

Reglen i *stk. 2* svarer til sandflugtslovens § 6, stk. 5, 1. og 2. pkt. Bestemmelsen vedrører kun nedlæggelse af private veje og stier. Ved nedlæggelse af offentlige veje og stier gælder reglerne i lov om offentlige veje.

Det følger af forbudet mod at ændre tilstanden på de klitfredede arealer i § 8, stk. 1, at anlæggelse af nye veje eller stier på klitfredede arealer ikke er tilladt, jf. den gældende lovs § 6, stk. 5, 3. pkt. Bestemmelsen i *stk. 3*, supplerer denne bestemmelse. Bestemmelsen tilsigter at undgå, at nye ejendomme uden for de klitfredede arealer får vejadgang ad eksisterende veje, der fører over klitfredede arealer, med den virkning, at nedlæggelse af vejene på de klitfredede arealer bliver vanskeliggjort. Bestemmelsen, der er ny, er affødt af en kendelse fra Overlandsvæsenkommissionen.

Til §§ 12–14

Fortidsminder

1. Indledning

Reglerne om beskyttelse af fortidsminder svarer til de hidtil gældende, idet der ikke er tilsigtet realitetsændringer i beskyttelsen efter den hidtidige praksis. Bestemmelserne i loven er dog væsentligt forenklede i forhold til såvel de gældende regler som til bestemmelserne i lovforslag nr. 213 fremsat den 18. februar 1988. Der henvises i denne forbindelse til bemærkningerne til dette forslag (jf. Folketingetstidende 1987/88, Tillæg A, sp. 4177 ff.). Samtidig er der tilsigtet en forenkling ved, at opregningen af de kategorier af fortidsminder, der er beskyttet efter loven, er foretaget i et bilag til loven.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 12

Til *stk. 1*.

Indholdet af fortidsmindebeskyttelsen er et forbud mod ændringer af deres tilstand. Der sigtes her, i overensstemmelse med de hidtil gældende regler, til alle indgreb i selve fortidsminderne. Derimod kan de